

Rapport

Utvärdering av sfi och SVA på SIFA, återbesök

26 januari 2015

Rapporten ingår i ett utvärderingsprojekt som är ett samarbete mellan utbildningsförvaltningen och SFI Stockholm vid arbetsmarknadsförvaltningen i Stockholms stad.

Innehåll

INNEHÅLLSFÖRTECKNING	2
UPPDRAG OCH GENOMFÖRANDE.....	3
RESULTAT.....	4

UPPDRAG OCH GENOMFÖRANDE

Nedan beskrivs den metod som uppföljningsenheten i Stockholms stad har tillämpat vid utvärderingsuppdrag 2012 – 2015 i ett projekt rörande sfi i samarbete med SFI Stockholm vid arbetsmarknadsförvaltningen i Stockholms stad. Utvärderingen har bestått av en grundutvärdering som har pågått en vecka hos varje utbildningsanordnare som sedan har följts upp cirka ett år efteråt med ett kortare återbesök.

Samtliga sfi-anordnare i Stockholms stad har utvärderats i projektet. Utvärderingen inleddes 2012 med sfi som bedrivs på entreprenad på uppdrag av Stockholms stad. Rektorer vid SFI Stockholm har varit medbedömare i utvärderingsuppdraget. De har agerat medbedömare hos kollegans utbildningsanordnare, det vill säga hos den utbildningsanordnare som de inte har utbildningsansvaret för. Hösten 2013 genomfördes grundutvärdering av egenregins sfi enligt samma modell.

2013/2014 genomfördes korta återbesök hos samtliga externa utbildningsanordnare för att följa upp hur de har arbetat med de utvecklingsområden som föreslogs i den tidigare grundutvärderingen. Januari 2015 avslutades sfi-utvärderingen med korta återbesök i egenregins sfi. Utvärderingsbesöket på SIFA den 26 januari 2015 ingår således i denna avslutande serie av korta återbesök.

När jag som utvärderare påbörjade detta utvärderingsuppdrag arbetade jag som utvärderare vid utbildningsförvaltningen i Stockholms stad. Under det senaste året har jag gått i pension och utfört uppdraget som ett externt konsultuppdrag.

Grundutvärdering

Uppföljningsenheten vid Stockholms stads utbildningsförvaltning utvärderar den pedagogiska verksamheten och främjar vuxnas lärande genom att

- granska måluppfyllelsen utifrån nationella styrdokument
- kontrollera efterlevnaden av nationella riktlinjer
- granska hur skolan utvärderar sin egen verksamhet
- ge rekommendationer om vad som bör förändras och utvecklas.

Vi genomför uppdraget genom att

- läsa material som skolan ställer till förfogande och även material från andra källor (ex. från Skolverket)
- intervjua elever, personal och skolläda. I nybörjargrupperna har tolk använts vid elevintervjuerna.
- observera verksamheten och göra lektionsbesök.

I första hand granskar vi måluppfyllelsen, det vill säga att vi bildar oss en så heltäckande bild som möjligt av hur målen i styrdokumentet tolkas och förverkligas på skolan. Vi gör detta utifrån en prioritering av mål från läroplanen och andra nationella styrdokument. Utvärderingsbesöket omfattar ungefär en vecka. Förutom detta granskar vi skolans förmåga att själv utvärdera sin kvalitet för att förbättra verksamheten. Hög kvalitet innebär enligt Skolverkets definition främst att verksamheten utmärks av att den väl:

- strävar mot och uppfyller nationella mål
- svarar mot nationella krav och riktlinjer
- uppfyller andra mål, krav och riktlinjer som är förenliga med de nationella
- kännetecknas av en strävan till förnyelse och ständiga förbättringar utifrån de förutsättningar man har.¹

¹ Från Skolverkets verktyg ”BRUK – för kvalitetsarbete i förskola och skola”, sid 8

Återbesök

Utöver den utvärderingsmodell som beskrivs ovan genomför vi i detta utvärderingsuppdrag även ett kortare uppföljningsbesök efter ett år hos de tidigare utvärderade utbildningsanordnarna.

Vid återbesöket omfattar utvärderingen endast en halv dag då skolledning, en lärargrupp och en elevgrupp intervjuas. Skolledningen får en snabb muntlig återkoppling i slutet av dagen. Vid återbesök utgår utvärderingen från den tidigare utvärderingsrapportens utvecklingsområden och redovisar vilka förändringar som utbildningsanordnaren har vidtagit. I denna rapport sker redovisningen endast utifrån tidigare prioriterade utvecklingsområden. För beskrivning av enheten och närmare detaljer hänvisas till den tidigare utvärderingsrapporten för SIFA den 25- 29 november 2013.

Återbesöket på SIFA genomfördes den 26 januari 2015. Varje utvecklingsområde som föreslogs i grundutvärderingsrapporten 2013 citeras nedan och åtföljs av en kommentar från återbesöket 2015.

RESULTAT

Allmänt

SIFA har ökat sitt elevantal med ungefär en klass sen vår grundutvärdering gjordes för cirka ett år sedan och har nu drygt 300 elever. Några äldre lärare har gått i pension och ersatts av nya yngre lärare. I övrigt bedrivs verksamheten som tidigare med stor inriktning på att utveckla sfx-utbildningen, det vill säga att koppla sfi-undervisningen till olika yrkesområden. SIFA har som sin nisch att arbeta med nyanlända akademiker och har tre huvudinriktningar: ingenjörer, pedagoger och ekonomer/jurister. Skolan har arbetat mycket med flera av de föreslagna utvecklingsområdena, vilket satt tydliga spår i arbetet på enheten. De elever och lärare vi intervjuade var i huvudsak mycket nöjda med verksamheten.

Uppföljning av prioriterade utvecklingsområden

Följande prioriterade utvecklingsområden föreslogs i den tidigare utvärderingsrapporten den 23-29 november 2013 för SIFA. Kommentarer från återbesöket den 26 januari 2015 redovisas för varje utvecklingsområde.

Utvecklingsområden för SIFA

- ***Utveckla, vårda och värna den yrkesrelaterade undervisningen, ”x:et” i sfx***

”Skolan bör sträva efter att förtydliga och dokumentera innehållet inom de olika yrkesinriktningarna så det blir tydligt för både lärare och elever hur den yrkesrelaterade undervisningen ska bedrivas. Precis som idag så bör den yrkesinriktade modellen fortsätta att utvecklas i riktning mot ökade kontakter med universitet och externa yrkesnätverk, så att eleverna får ännu mer externa kontakter och ännu snabbare kommer ut i jobb. Detta gäller bland annat pedagogerna, där de praktiska kontakterna med arbetslivet behöver stärkas.” (Utvärderingsrapport 23-29 november 2013)

Kommentar:

SIFA har arbetat mycket med att vidareutveckla ”x:et”. Skolan har haft olika

arbetsgrupper bland lärarna som har tagit fram tydliga planer för hur yrkesinriktningen ska bedrivas inom de olika inriktningarna. Detta arbete har lett till att arbetslag har formats som har haft många diskussioner och som sedan har utarbetat matriser för hur den yrkesinriktade utbildningsdelen ska bedrivas och bedömas i utbildningen. Pedagogerna och ekonom/juristerna hade sina matriser klara och ingenjörerna var på gång med sina matriser. Eleverna var mycket nöjda med den information de hade fått om yrkesinriktningen och som presenteras på den nya lärplattformen. Fortfarande kan dock skolan arbeta mer med att involvera eleverna i utvecklingen av x:et och det påbörjade arbetet med att knyta fler externa kontakter med mentorskap, yrkesrelevanta arbetsplatsbesök etcetera bör stärkas ytterligare. Pedagogerna har ännu inte kommit igång med regelrätta arbetsplatsbesök, men det är på gång att införas under året.

- ***Klargöra den individuella studieplanen och studie- och yrkesvägledarens roll***

”Den individuella studieplanen, ISP, har en viktig roll att fylla för att ge varje elev en egen individuell plan för hur han/hon snabbast möjligt ska nå sitt yrkesmål. Även om valideringen av yrkeskunskaper för eleverna på SIFA sker inom högskolans ram så bör skolan, kanske i samarbete med högskolan, arbeta fram en modell som säkerställer att varje enskild elev får en individuell och tidssatt plan för att nå sitt yrkesmål. Studie- och yrkesvägledarens roll på skolan behöver också tydliggöras.” (Utvärderingsrapport 23-29 november 2013)

Kommentar:

Vid detta besök var studie- och yrkesvägledaren, syv, känd av de elever som intervjuades, men ingen av de intervjuade eleverna hade dock besökt syv ännu. Eleverna kände inte till att de har någon individuell studieplan, men flera hade kontakt med högskolan för diskussioner om hur de skulle fortsätta sina studier där efter sin tid på SIFA. Enligt skolledningen arbetar syv mycket med grupp vägledning och samarbete med högskolan, men vi menar ändå att arbetet med den individuella studieplanen på SIFA bör stärkas så att varje elev har en individuell och tidssatt plan för sina fortsatta studier. Grupp vägledning kan vara en bra metod, men även om syv använder sig av grupp vägledning så bör det finnas en ISP för varje elev så som skollagen föreskriver.

- ***Arbeta för ökad målstyrning och individualisering enligt vuxenutbildningens huvuduppgifter i Läroplan för vuxenutbildning 2012***

”SIFA behöver arbeta med att säkerställa att målstyrningen som princip får spela huvudrollen på skolan även i den nya omorganisationen med fasta kursgrupper. Man behöver också säkerställa att eleverna får en individualiserad undervisning inom de fasta grupperna och sträva efter att motverka de eventuella inlåsningseffekter som den nya organisationen kan ha inneburit. Individuell feedback till varje enskild elev av studieprogressionen ska ske med koppling till målen i kursplanen.”(Utvärderingsrapport 23-29 november 2013)

Kommentar:

Detta utvecklingsområde har diskuterats mycket på skolan, och det är väldigt positivt! Vid vårt tidigare besök var medarbetarna helt inriktade på den nya organisationen med fasta kursgrupper och hade inte hunnit ägna så mycket tid åt att diskutera läroplanens uppgifter med målstyrning och individualisering. Organisationsändringen var föranledd av att lärarna inte orkade med den tidigare arbetsmodellen, och idag konstaterar skolledningen att lärarnas arbetsituation har förbättrats och att lärarna nu mår mycket bättre. De lärare vi intervjuade har under det gångna året diskuterat hur de inom ramen för den nya modellen kan arbeta för ökad målstyrning och individualisering och jobbar

mycket med snabb individuell feedback till eleverna, vilket uppskattas mycket av dem. Individualisering sker både språkligt och inom ramen för den valda yrkesinriktningen. Eleverna kände väl till vad som krävs för att nå de olika betygsstegen, även om de inte kände till ordet ”mål”. I såväl lärar- som elevintervjun framkom både för- och nackdelar med den nya organisationen med fasta 9 veckors-kurser. Till fördelarna hör ökad lugn och ro i grupperna och bättre arbetsbelastning för lärarna. Som nackdel framkom att det är svårt att hinna med allt inom 9 veckors-kursen och då går det inte att förlänga med någon enstaka vecka utan då får eleven gå om hela 9 veckors-kursen igen. Framför allt var det inom D-kursen som flera elever hade problem att nå målen inom 9 veckor. Lärarna framhöll också att det tar längre tid att lära känna eleverna när alla 30-35 eleverna i gruppen kom nya samtidigt. Vi menar att skolan måste vara observant på dessa problem och även titta på studieresultaten, som enligt vissa lärare har sjunkit något.

- ***Förbättra information och kommunikation till elever och lärare samt externt***

”Information och kommunikation till elever och lärare behöver förbättras, både vad gäller individuell studieplan, studieprogression, kursmål och möjligheter att gå snabbare fram med studierna. SIFA bör också utarbeta en sorts varudeklaration för innehållet inom de olika yrkesinriktningarna och sprida detta internt till lärare och elever samt externt.”
(Utvärderingsrapport 23-29 november 2013)

Kommentar:

Informationen har förbättrats mycket, framför allt kanske tack vare lärplattformen som i princip används av alla lärare och elever. Här finns all information samlad om kursmål, planeringar och olika aktiviteter. Dialogen med eleverna har förbättrats så att även eleverna nu har en sorts arbetsplatsträff där de träffar ledningen och kan framföra sina synpunkter.

Eleverna är mycket nöjda med den muntliga feedback de får på sin studieprogression, men vi menar att det kan vara bra att även lägga in delar av sådan information skriftligt i den nya lärplattformen så att eleverna kan följa sin utveckling där, liksom att eventuella vikarier kan ha god nytta av det. Den individuella studieplanen återstår fortfarande att utveckla – kanske kan även den finnas i den nya lärplattformen framöver.

De olika yrkesinriktningarna finns beskrivna för eleverna i form av noggranna planeringar i lärplattformen och de matriser med beskrivning av kunskapskrav som utarbetats av lärarna, vilket är utmärkt. Vi tror dock att det skulle vara av värde, framför allt för de externa kontakterna, att som komplement utarbeta enklare varudeklarationer för de olika yrkesinriktningarna som kan presenteras för externa kontakter.

Stockholm den 26 januari 2015

Lena Kaev
Utvärderare

Sivert Kvarnénus
Rektor SFI Söderort, Stockholm, medbedömare
Arbetsmarknadsförvaltningen
Stockholms stad